

Багатомовність має потенціал!

За оцінками експертів, понад третина усіх школярів спілкується кількома мовами. Діти, що зростають з однією чи кількома **успадкованими мовами**, нерідко ліпше розуміють, як улаштовані мови в цілому. Це, у свою чергу, **полегшує** їм вивчення **іноземних мов**. Окрім цього, такі діти вправніші у **спілкуванні та побудові соціальних взаємин, креативніші** й здатні застосовувати більше стратегій вирішення проблем. Завдяки мові вони можуть краще впізнавати себе у **власному культурному контексті**, а також спілкуватись із сім'єю та друзями за межами Німеччини.

У цьому фласрі батьки знайдуть **загальну інформацію та поради** щодо багатомовного виховання. Ви можете дізнатися більше на нашому **сайті**. Там Ви також знайдете інші корисні посилання.

Рекомендована література:

Zweisprachigkeit/Bilingualität: Ein Ratgeber für Eltern
Solveig Chilla, Annette Fox-Boyer (2022)

(У доступі німецькою, російською та турецькою)

Про нас

Центр багатомовності при Констанцькому університеті спеціалізується на дослідженнях у сфері багатомовності з 2014 р. і є частиною міжнародної мережі „Bilingualism Matters“ (Двомовність має значення).

Наші цілі:

- Міждисциплінарні дослідження багатомовності з інтеграцією результатів досліджень в університетське навчання та викладання
- Сприяння молодим науковцям
- Розвиток додаткової освіти та консультування навчальних закладів
- Консультування сімей з питань багатомовної освіти

Як ми можемо бути корисними

Що ми можемо для Вас зробити:

- Дати відповіді на Ваші запитання щодо багатомовності електронною поштою, телефоном або особисто
- Провести презентацію про переваги та виклики багатомовності у Вашій школі або громадській групі
- Надати доступ до додаткової інформації та подальших ресурсів на нашому сайті
- Запросити Вас до участі у передових дослідженнях на теренах Констанцького університету

Контакти

Zentrum für Mehrsprachigkeit (Центр багатомовності)
Fachbereich Sprachwissenschaft, Fach 177
Universitätsstr. 10 · 78457 Konstanz
mehrsprachigkeit@uni-konstanz.de
– mehrsprachigkeit.uni-konstanz.de

Багатомовність у дитинстві

Поради для батьків

Багатомовні з самого початку

Як правило, **мова оточення** типової багатомовної родини у Німеччині — німецька. Натомість ті мови, якими розмовляє щонайменше один з батьків, називають **мовами родини** або **успадкованими мовами**. Виховуючи дитину, спершу варто вживати ті мови, якими Ви **найліпше володієте**. Зазвичай це Ваша рідна мова. Таким чином Ви зможете **якнайкраще висловити** Ваші думки та почуття.

Якщо у Вашій сім'ї розмовляють кількома мовами, Ви можете запровадити систему, яка пасуватиме саме Вам, наприклад, одна людина — одна мова. Найголовніше, щоб усім було **комфортно у цій ситуації**.

Здебільшого німецька — **домінантна мова** дітей, позаяк нею спілкуються в дитячих садочках та школах, а друзі дитинства переважно німецькомовні. Тому в деяких сім'ях трапляються періоди, коли дитина **відмовляється** вживати успадковану мову. Це може викликати сильне занепокоєння у батьків. Намагайтеся не хвилюватися: використовуйте вашу успадковану мову і надалі, однак **не чиніть тиску** на дитину.

Підтримка німецької мови

- Від самого початку пропонуйте дитині **природне спілкування німецькою мовою** через друзів, ігрові групи або вибрані засоби масової інформації
- **Не змушуйте себе розмовляти з дитиною німецькою**, якщо Ви не володієте нею добре
- Діти досить швидко вивчають німецьку, щонайпізніше в дитячому садочку. Отже, подбайте про місце у дитсадку заздалегідь

Підтримка успадкованої мови

- Пропонуйте **широкий асортимент** книжок, дитячих пісень та обраних медіа-ресурсів
- Залучайте **якомога більше людей, що володіють Вашою успадкованою мовою**, поза межами сім'ї: друзів, членів клубу або місцевої громади тощо
- Попросіть вихователів інтегрувати успадковану мову в дитячому садку. Наприклад, запропонуйте принести книжки чи диски. У школах Ви можете проконсультуватися з класним керівником

Чи може багатомовність призвести до проблем у розвитку мови?

Немає **жодних доказів** того, що багатомовність у ранньому дитинстві затримує або порушує засвоєння мови. Проте, на жаль, багато хто відмовляється у це вірити, адж ...

- імовірно, багатомовна дитина знає менше німецьких слів, аніж її одномовні однолітки. Натомість вона знає багато додаткових слів своєю рідною мовою. Отже, загальний словниковий запас багатомовних дітей такий самий, якщо не багатший.
- багатомовні діти часто схильні змішувати мови в одному і тому ж реченні. Однак це ще не означає, що вони плутаються в їхніх мовах. Це явище відоме під назвою **перескакування між мовами** (англ. code switching). Застосовуючи цю допоміжну стратегію, діти можуть компенсувати мовні прогалини.

